

Ansøgning: Udviklings- og aktivitetspuljen for aftenskoler

Projekttitel	Kompetente undervisere - kompetente deltagere - kompetente borgere Styrkede underviserkompetencer danner grobund for dannelse på en moderne aftenskole
Foreningens navn	Studieskolen
Foreningsnummer	66040
Projektansvarlig	Kirstine Haslund Brøndsholm
Adresse	Borgergade 12, 1300 KBH. K
Telefonnummer	33187930
E-mail	kih@studieskolen.dk
CVR-nummer	81246319
NEMkonto	8075-0001834187
Beløb der søges om	431033,8
Projektets startdato	1.11.2023
Projektets slutdato	31.12.2023

Summary

Formål:

- **Kompetenceudvikling af undervisere – metoden kan bruges af alle aftenskoler**
  - Giver bedre undervisere
  - Giver mere tilfredse deltagere
- **Aftenskolerne skal være rammen om et fællesskab:**
  - Hvor der er selvrefleksion over egen læring
  - Hvor deltagerne bliver inddraget aktivt i undervisningen og får mulighed for at udvikle sig.
  - Hvor deltagerne lærer noget sammen med andre, som deltageren deler interesse med
  - Hvor deltagerne bliver klogere/lærer nye færdigheder
- **Refleksion over egen læring** - hos undervisere og især hos deltagere
- **Mål: autonomi, kompetence og samhørighed** på aftenskolerne – i tråd med folkeoplysningens grundtanker om menneskets frihed, dannelse og fællesskab.
- **Kompetente undervisere giver kompetente deltagere, som er kompetente borgere.** Ved at styrke undervisernes kompetencer, så får deltagerne endnu bedre undervisning.
- **Erfaringsdeling** ved en inspirationsaften for andre aftenskoler.

Indhold:

- **Kompetenceudvikling gennem:**
  - **Kollegiale læringsamtaler** - reflekter over din undervisning med kollegaer og udvikl dig.
  - **Kollegiale klassebesøg** - besøg dine kollegaer i deres undervisning – bliv inspireret og inspirerer kollegaerne.
  - **Aktiverende læring** - deltagerne får et konkret formål og laver aktivt sammen et produkt, så de er aktive i stedet for underviseren, som sætter rammen og sætter refleksion i gang.

• Projektets fire dele:

- Uge 47: Del 1 – 1,5 kursusdage med gennemgang af metoder og afprøvning
- Uge 48: Del 2 – afprøvning af konkrete aktiviteter i undervisning og klassebesøg
- Uge 49: Del 3 – kollegiale læringsamtaler
- Uge 50: Del 4 – evaluering

Succeskriterier:

- Alle aftenskoler kan bruge denne form for kompetenceudvikling.
- Underviserne får forandret deres syn på læring og deres rolle i forhold til at sætte motiverende læringsprocesser i gang hos deres deltagere.
- Underviserne inddrager deltagerne i læringen i forhold til, hvordan den enkelte vil arbejde med faget og udvide sine kompetencer på en måde der passer bedst til sin læringspræference.
- Deltagere fremover oplever, at får de får mere autonomi, kompetence og samhørighed i undervisningen.
- Deltagerne tager aktiv del i læringsrummet og bidrager til den fælles læring, der foregår i samhørighed med de andre. Herved udvikler deltagerne sig som mennesker i fællesskab sammen deres meddeltagere og med underviseren.

Output:

- Procedure for arbejdet med *aktiverende læring*, og hvordan underviserne bedst kan introduceres til arbejdet med dette.
- Procedure for arbejdet med *kollegiale læringsamtaler*, og hvordan de kan introduceres og forankres i aftenskoleregion.

  - Begge beskrivelser er affattet på en måde, så de direkte kan overtages af andre aftenskoler.

- Hjemmeside med procesværktøjer, som er tilgængelig for alle.
- Inspirationsaften for andre aftenskoler, hvor forløbet beskrives, og hvor vi kan hjælpe med at overføre vores erfaringer til andre aftenskoler.

1. Initiativets formål (hvorfor laves projektet):

Hvorfor underviser vi på aftenskolerne? Fordi folkeoplysning er en del af vores demokratiske dannelse. Fordi vores undervisere har stor kærlighed til deres fag og gerne vil dele deres viden. Fordi alle skal have adgang til oplysning og dannelse i fællesskab. Fordi vores deltagere er sultne efter at blive kloge, dygtigere og være en del af noget større.

Aftenskolernes undervisere giver deltagerne redskaber til i fællesskab at være aktive borgere, så de bevæger sig i nye retninger og opnår ny viden og nye færdigheder, som de kan dele med andre. Vores undervisere brænder for deres fag. Underviserne er fundamentet i folkeoplysningen. De deler deres indsigter med deltagerne, så deltagerne udvikler sig og har mod på at indgå i nye fællesskaber, hvor de kan diskutere og tænke sammen. Underviserne er omdrejningspunktet for deltagerne på hvert eneste af de hold, som de underviser, men underviserne er ofte alene, når der skal reflekteres over undervisningen.

Vi ønsker at skabe en ramme for bedre kollegialt samarbejde på aftenskolerne, så underviserne kan få et fællesskab til at reflektere over egen undervisning og læring. Derfor er en fortsat kompetenceudvikling af underviserne en væsentlig del af det at være en kompetent underviser.

Underviserne har en vigtig og afgørende rolle i det enkelte (videns-) fællesskab, som deres hold hver især udgør. For at de kan udføre deres rolle i det folkeoplysende arbejde skal vi sikre, at underviserne

på samme vis som deltagerne – får mulighed for at reflektere over deres egen rolle, udvikle deres kompetencer og udvikle sig som underviser og menneske igennem hele livet.

Kompetenceudviklingsforløb - autonomi, kompetence og samhørighed

Dette vil vi støtte igennem et kompetenceudviklingsforløb, hvor underviserne får et fælles udgangspunkt og en fælles forståelse for læring – et fælles sprog for, hvordan læring og refleksion kan finde sted hos den enkelte.

Forskningen viser at det er autonomi, kompetence og samhørighed, som driver os i læringsprocesser. Hvilket ligger helt på linje med folkeoplysningens grundtanker om menneskets frihed, dannelse og fællesskab.

Refleksion over egen læring – både hos underviser og deltager

Vi vil tilbyde underviserne et kompetenceforløb, der bygger på autonomi, kompetence og samhørighed, og give dem redskaberne til at arbejde med at integrere dette i deres undervisning.

Oftest praktiseres der i aftenskolen et undervisningsrum, hvor den primære formidling kommer fra underviseren, og hvor involvering af deltagerne forgår i mindre grad.

Igennem arbejdet med autonomi, kompetence og samhørighed så bliver underviserens 'nye' rolle at inddrage deltagerne mere i deres egen læringsproces, slippe lidt kontrol og skabe refleksion over læring hos den enkelte.

Aftenskoleundervisere er ofte meget løst tilknyttede til deres skole og deres underviserkollegaer. Mange har ingen egentlig uddannelse som underviser, men underviser i kraft af deres viden om faget. Ved at skabe et fælles udgangspunkt og en forståelse for, hvordan voksne mennesker lærer nye ting, får vi en enestående mulighed for at skabe et bedre fagligt sammenhold og en fælles forpligtelse på deres rolle som underviser i et folkeoplysende fællesskab. Denne nye kompetence og oplevelse af at være en del af et forpligtende fællesskab vil underviserne give videre til deltagerne ved i praksis at give dem mere autonomi, kompetence, samhørighed i undervisningen.

Fokus på deltagerne

Projektet om kompetenceudvikling for underviserne flytter fokus fra underviser til deltager og bidrager til, at aftenskolerne (igen) bliver et sted, hvor underviserne bliver selvreflekterede over deres egen rolle i det folkeoplysende fællesskab, og hvor de i relationen med deres deltagere bidrager til selvrefleksion, udvikling og dannelse som borgere i vores samfund. Aftenskolen kombinerer individuelle interesser og fællesskab. Deltageren lærer noget med andre, som deltageren deler interesse med – de bliver klogere i fællesskabet og kan sammen og hver for sig reflektere over egen læring.

Vi ønsker en udvikling af aftenskolernes virke til et sted, hvor inddragelse og refleksion af den enkeltes læring og deltagelse i fællesskabet er det primære mål. Aftenskolen skal være et attraktivt sted – også for yngre mennesker, hvor inddragelse af egne interesser og det forpligtigende fællesskab ikke modsiger hinanden, men tværtimod betinger hinanden i den folkeoplysende tilgang til læring.

Fast undervisningspraksis

Det er vigtigt at kompetenceudviklingen efter projektet bliver en vedvarende del af undervisernes faste undervisningspraksis. Med en vellykket implementering af kompetenceudviklingen får vores deltagere fremover en undervisning, hvor de bliver inddraget aktivt i undervisningen og får mulighed for at udvikle sig og reflektere over deres læring og progression i fællesskab med de andre deltagere og underviseren.

Det betyder at aftenskolernes deltagere får et kæmpe udbytte af, at vi kompetenceudvikler vores undervisere.

2. Initiativets indhold (hvilke konkrete aktiviteter skal gennemføres og overordnet tidsplan):

Hvad vil vi gøre?

I projektet vil vi inddrage et nyt element i processen om kompetenceudvikling: *kollegiale læringssamtaler* i kombination med *kollegiale besøg* på holdene.

Udviklingsredskab

I projektet vil vi udvikle og afprøve om den kollegiale læringssamtale i kombination med kollegiale undervisningsbesøg kan bruges som udviklingsredskab til, hvordan den enkelte underviser både kan udvikle sine kompetencer med konkrete og nye undervisningsmetoder og efterfølgende implementere dem varigt i sin undervisningspraksis. Denne forankring kan have sine udfordringer, når kompetenceudviklingsforløbet er afsluttet.

Projektet vil give aftenskoler en konkret metode til at implementere nye kompetencer hos deres undervisere. Kollegiale læringssamtaler og kollegiale besøg kan bruges som udviklingsredskab uanset hvilken form for aftenskole, der drives. Vi forventer derfor, at vores afprøvede tilgang og metode til forankring af kompetenceudvikling vil komme alle interesserede aftenskoler til gode.

Vi vil gerne introducere forløbet til andre aftenskoler i Københavns Kommune, både som en konkret beskrivelse af forløbene og ved at facilitere et lignende forløb for andre skoler.

Vi bruger den motiverende tredeling: *autonomi, kompetence og samhørighed*, der driver os i udviklings- og læreprocesser, som gennemgående teori og metode til begge trin af kompetenceudviklingsprocessen.

▪ **Kompetenceudvikling: aktiverende læring**

- *Aktiverende læring* betyder at deltagerne har et konkret formål og aktivt sammen laver et produkt, så deltagerne er aktive i stedet for underviseren. De får anledning til at reflektere over egen læring.

Vi vil introducere et fælles grundlag og forståelse for læring, så underviserne fremover

- kan tale det samme sprog om læring
- får konkrete værktøjer til brug i deres egen undervisning: 'hvordan laver jeg *aktiverende læring*'.

Med metoden om *aktiverende læring* vi vil flytte fokus fra underviser til deltager. Den vil

- aktivere og engagere deltagerne i deres egen læring (*autonomi*)

- give dem en oplevelse af at kan indgå i det fælles læringsrum (allerede er *kompetente*), og at de sammen med gruppen bliver bedre (udvider kompetence)
- motivere dem til at være en del af fællesskabet på holdet og involvere sig i sin egen læring sammen med andre (*samhørighed*).

▪ **Kollegiale læringsamtaler**

Metoden *kollegiale læringsamtaler* bruges som udviklingsværktøj til implementering af de nye kompetencer, så *aktiverende læring* bliver en fast del af undervisernes måde at drive folkeoplysende undervisning på.

I den *kollegiale samtale* er der tre roller: *en fokuspersion, en interviewer og en observatør*.

Hver samtale har en tidsbegrænset ramme (15 minutter per underviser), og hver underviser har på skift en af rollerne. Der gennemføres tre samtaler, så alle tre undervisere er fokuspersion på skift.

Fokuspersionen bestemmer selv, hvad samtalen skal belyse med udgangspunkt i at skulle afprøve en eller flere aktiverende aktiviteter i den kommende tid (*autonomi*).

Med hjælp fra *intervieweren*, der stiller åbne og reflekterende spørgsmål til fokuspersionen, finder fokuspersionen selv frem til hvordan og hvad der skal til, for at inddrage det i undervisningen og øve sig på det (kompetence).

Gennem den *kollegiale samtale* indgår undviserne i et forpligtende fællesskab om at udvikle sig sammen og med hjælp fra hinanden (*samhørighed*).

De forpligter sig på at besøge hinanden i undervisningen, som giver motivation til at yde sit bedste og holder gruppen sammen i fællesskabet. Når undviserne skal besøge hinanden i undervisningen, bliver de inviteret ind til at se med på, hvordan de nye kompetencer bliver brugt og kan efterfølgende i den opfølgende kollegiale læringsamtale give en tilbagemelding på, hvad de oplevede i undervisningen.

Den opfølgende *kollegiale læringsamtale* foregår på samme måde som første gang, hvor undviserne indgår i de tre roller og fokuspersionen får mulighed for selv reflektere over, hvordan det gik med det nye.

I processen vil undviserne udvikle sig og blive klogere på sig selv i forhold til, hvordan de agerer som undvisere og mennesker, og derved forankres den nye metode i deres egen undervisningspraksis.

Indhold – hvilke konkrete aktiviteter skal udføres samt overordnet tidsplan - hvordan og hvad?

Projektet udvikler og afprøver om *kollegiale læringsamtaler* kan fungere som udviklingsredskab til implementering af kompetenceudvikling hos undvisere i folkeoplysningen.

Alle undvisere på Studieskolen får tilbud om at deltage i kompetenceudviklingsforløbet der forløber over én måned og består af 4 dele. Vi forventer at 70 af vores 90 undvisere i fremmedsprog vil deltage i forløbet.

Projektets fire dele:

- Uge 47: Del 1 – kursusdage med gennemgang af metoder og afprøvning
- Uge 48: Del 2 – afprøvning af konkrete aktiviteter i undervisning og klassebesøg
- Uge 49: Del 3 – kollegiale læringssamtaler
- Uge 50: Del 4 – evaluering

Del 1 – to sammenhængende kursusdage på Konventum i Helsingør:

Projektet starter med halvanden dags kursus, hvor underviserne både skal lære om og afprøve metoden om kommunikativ undervisning og metoden om kollegiale læringssamtaler. Vi forventer at 70 undervisere vil tilmelde sig kompetenceudviklingen. Vi har særligt gode erfaringer med at samle undervisere et sted udenfor arbejdspladsens almindelige rammer.

Herved kommer de væk fra fokus på det daglige arbejde og kan zoome ind sammen med kollegaerne og fordybe sig i det arbejde, som vi præsenterer. Netop fordi mange af vores undervisere er løst tilknyttede til arbejdspladsen, er det vigtigt, at vi som en del af kompetenceudviklingen også skaber rum for, at underviserne kan lære hinanden bedre at kende både fagligt og uformelt. Den tillid og tryghed er basis for at de kollegiale læringssamtaler får deres fulde effekt, og vi kan etablere et læringsrum, hvor de både udvikler sig fagligt og samtidigt får udvidet og styret kollegarelationerne. Overnatningen og fortsættelsen næste dag er væsentligt for sammenhængskraften i undervisergruppen, da de på intet tidspunkt bliver forstyrrede og også fortsætter arbejdsdagen i det uformelle samvær efter kursusdagen slutter. Dette har stor betydning for arbejdet omkring kollegiale læringssamtaler og kollegiale besøg.

Kursusdag 1 - 24. november kl. 10.00-18.00

10.00-13.00

Introduktion til projektet, oplæg om fælles læringsforståelse, kompetenceudvikling i to trin: *aktiverende læring* og *kollegiale læringssamtaler* + kollegiale besøg.

- Oplæg om fælles læringsforståelse – et fælles ståsted og fælles sprog om læring
- Introduktion til *aktiverende læring* og inddragelse af *autonomi-kompetence-samhørighed* i undervisningen.
  - Hvorfor er det vigtigt?
  - Hvad betyder det for mig som underviser?
  - Hvad gør jeg nu?
  - Hvordan kan jeg gøre det anderledes?

Oplægget om fælles læringsforståelse lægger et fundament for projektet.

Første trin: underviserne skal gennemføre et undervisningsforløb med hovedfokus på *aktiverende læring*. De skal selv opleve en aktivitet på egen krop og mærke, hvordan det flytter fokus fra underviser til deltager og aktiverer og motiverer til deltagelse og samarbejde.

Derefter skal de selv vælge, hvor i deres undervisning og på hvilket kursus, de vil udvikle konkrete aktiviteter, som de vil afprøve med deres deltagere. Aktiviteterne udvikles sammen med kollegaer fra de forskellige faggrupper i afdelingen. Oplevelsen minder om det, som deltagerne skal lære på holdene efterfølgende.

14.30-18.00

Introduktion til kollegiale læringssamtaler, oplæg om metoden, afprøvning på egen krop, spørgeteknik og de forskellige roller i samtalen

- Oplæg om metoden – Hvad er kollegiale læringssamtaler, og hvad kan vi bruge dem til?
- Introduktion til at arbejde med *kollegiale læringssamtaler*. Hvordan etablerer vi et trygt samtalerum, hvor vi kan blive klogere sammen?

Andet trin: underviserne arbejder med metoden "*kollegiale læringssamtaler*".

- Fokuspersonen præsenterer, hvilken aktivitet hun vil gennemføre, hvad hun forventer af udbytte m.m.
- Intervieweren stiller åbne og reflekterende spørgsmål til fokuspersonens mål og ønsker. Interviewerens rolle er at få fokuspersonen til selv at reflektere over og finde frem til, hvordan han/hun vil gøre, og hvad der vil virke bedst.
- Observatøren holder øje med tiden og samtalens format.

Samtalerne tager udgangspunkt i en tilgang, hvor der skal spørges ind til fokuspersonens ønske og mål for afprøvning af en aktivitet, og hvordan underviseren tidligere har oplevet eller afprøvet nye ting i sin undervisning.

- Hvad er svært og udfordrende ved det?
- Hvad er sjovt og godt?
- Hvad eller hvem kan hjælpe i processen?
- Hvad er den konkrete plan for at omsætte det lærte i praksis?

Formålet er, at underviserne får mulighed for at øve sig på metoden og i at stille åbne og reflekterende spørgsmål og være aktivt lyttende på deres kollegas mål og ønske.

Derfor bliver de også undervist i forskellige typer af spørgsmål, og den motiverende effekt åbne spørgsmål har.

Kursusdag 2 – 25. november 09.00-13.00

- Kollegiale læringssamtaler fortsat
- Handlingsplan, afrunding
- Aftale om besøg på hinandens hold

På dag 2 gennemfører underviserne i grupperne *kollegiale læringssamtaler* i grupper af tre personer fra forskellige fag. Formålet med samtalerne er at blive så konkrete som muligt og nå frem til en detaljeret arbejdsplan for, hvad og hvornår aktiviteten skal afprøves i den kommende tid og i del 2 og 3 af projektet.

Disse grupper kommer til at arbejde sammen gennem hele forløbet. Når seminaret er afsluttet, har de en konkret og detaljeret plan for deres arbejde i projektet.

Del 2 + 3 Afprøvning af konkrete aktiviteter i undervisningen, besøg på holdene og opfølgende kollegiale lærersamtaler – uge 48+49**Afprøvning af konkrete aktiviteter i undervisningen**

I den kollegiale læringssamtale på seminarets anden dag har den enkelte underviser besluttet, hvad hun skal afprøve af aktiverende øvelser i egen undervisning – hvornår og med hvilke hold.

Aktiviteterne afprøves i praksis og efterfølgende reflekterer underviserne over, hvordan de selv synes, at det fungerede i en logbog.

Der er lavet en aftale om, at en kollega fra gruppen kommer på besøg og er med til den undervisning, hvor den nye aktivitet bliver afprøvet.

Den underviser der får besøg, har måske afprøvet aktiviteten på flere hold og bestemmer selv, hvornår hun vil have besøg af kollega.

Når alle fra gruppen har afprøvet deres aktivitet og har haft besøg af en kollega, samler gruppen sig til en opfølgende kollegial samtale.

Opfølgende kollegial læringssamtale i grupperne

- Alle fra gruppen har afprøvet en aktiverende aktivitet og har haft besøg af en kollega.
- Gruppen samles nu for at følge op på hinandens arbejde og tale om:
  - hvordan gik det – hvad gik godt?
  - hvad gik mindre godt?
  - hvorfor gik det som det gik?
  - hvad kan og vil jeg gøre anderledes til næste gang?
- Samme rollefordeling og tidsramme som ved den første kollegiale læringssamtale.
- Formålet med samtalen er at lave en ny plan for, hvordan den enkelte vil arbejde videre med de aktiverende øvelser i undervisningen og fortsætte afprøvningen.
- Hver samtale slutter med en revidering og justering af den enkelte undervisers arbejdsplan.

Selv om denne samtale er projektets afsluttende del, så forventer vi at underviserne vil fortsætte arbejdet i deres grupper til næste år. Metoden er så god, at vi forestiller os, at underviserne vil fortsætte med at bruge den. De får arbejdsglæde af de kollegiale læringssamtaler.

Vi arbejder på at kunne tilbyde en opfølgende kursusgang til kompetenceudviklingen, hvor underviserne får mulighed for at dele deres erfaringer med faggruppen og samle de aktiviteter, der er udviklet undervejs til glæde for den samlede undervisergruppe. Et nyt forløb med kollegiale læringssamtaler og kollegiale besøg vil være optimalt for en endnu dybere forankring.

Del 4 – Evaluering – uge 50

I løbet af uge 50 evaluerer vi med alle deltagere i projektet. Evalueringen har tre forskellige trin, der tilsammen udgør den samlede evaluering.

1) Observation af effekten af de kollegiale læringssamtaler

Instruktørerne, der satte processen i gang på seminaret, deltager i mindst 5 kollegiale læringssamtaler for at observere, hvordan de fungerer.

Allerede på kursusdag 2 observerer facilitatorerne nogle af de første kollegiale læringssamtaler.

Til de opfølgende kollegiale læringssamtaler aftaler instruktørerne med et antal grupper, at de må deltage som observatører til formål for evalueringen.

På basis af et observationsskema vurderer vi metodens effekt på de observerede samtaler.

- 2) **Fokusgruppeinterviews:** Vi afholder 2-3 fokusgruppesamtaler med 5-8 undervisere i hver fokusgruppe. Underviserne er i grupper blandet på tværs af de kollegiale samtalegrupper, så vi sikrer, at alle taler åbent og ærligt om deres oplevelse i de kollegiale samtaler og besøg.
- 3) **Spørgeskemaundersøgelse:** På basis af vores observationer fra trin 1 og resultaterne fra fokusgruppesamtalerne i trin 2 laver vi en spørgeskemaundersøgelse med alle undervisere for at vurdere effekten for hele gruppen.

3. Projektets succeskriterier (beskriv 1-5 succeskriterier for projektet):

Overordnet

- Vi forventer at underviserne igennem det tilbudte kompetenceforløb får udvidet og forandret deres syn på læring og deres rolle i forhold til at sætte motiverende læringsprocesser i gang hos deres deltagere.
- Vi ønsker, at de fremover i højere grad bliver i stand til at inddrage deltagerne i læringen ved at give dem mere autonomi i forhold til, hvordan den enkelte vil arbejde med faget og udvide sine kompetencer på en måde der passer bedst til sin læringspræference. Sammen med deltagerne skaber de så et læringsrum, hvor der er plads til refleksion og udvikling i fællesskab.
- Forløbet har givet underviserne mulighed for at reflektere over og udvikle deres egen underviserrolle og praksis og har gjort dem klogere på sig selv som menneske i relation til deres deltagere.
- Vi ønsker at vores deltagere fremover oplever, at deres undervisere skaber nogle motiverende læringsprocesser, når de får mere autonomi, kompetence og samhørighed i undervisningen.
- Med aktiverende læring, tager deltagerne aktiv del i læringsrummet og bidrager til den fælles læring, der foregår i samhørighed med de andre. Herved udvikler deltagerne sig som mennesker i fællesskab sammen deres meddeltagere og med underviseren.
- Kort fortalt forventer vi: kompetente undervisere – kompetente deltagere – kompetente borgere.

Konkrete målparametre:

1) Deltagelse i projektet

- Mindst 75 % af vores undervisere deltager i forløbet (70 ud af 90 undervisere)
- Mindst 90 % af de deltagende undervisere gennemfører forløbet og deltager i gruppesamtalerne
- Mindst 90 % af de deltagende undervisere afprøver aktiverende læring i deres undervisning

2) Effekt

- Mindst 80 % af underviserne vurderer, at de er blevet bedre eller meget bedre til at forstå aktiverende læring
- Mindst 80 % af underviserne vurderer, at de er blevet bedre eller meget bedre til at omsætte det lærte i deres daglige undervisning
- Mindst 80 % af underviserne vurderer, at de kollegiale læringsamtaler har støttet dem meget eller afgørende i deres udviklingsproces
- Mindst 80 % af underviserne giver udtryk for, at de gerne vil fortsætte arbejdet med de kollegiale læringsamtaler

- Mindst 90 % af underviserne forventer at fortsætte arbejdet med aktiverende læring i deres undervisning

3) Output:

- Der foreligger en klar beskrevet procedure for arbejdet med aktiverende læring, og hvordan underviserne bedst kan introduceres til arbejdet med dette.
- Der foreligger en klar beskrevet procedure for arbejdet med kollegiale læringsamtaler, og hvordan de kan introduceres og forankres i aftenskoleregi.
- Begge beskrivelser er affattet på en måde, så de direkte kan overtages af andre aftenskoler
- Hjemmeside med procesværktøjer, som er tilgængelig for alle.

4. Forankring (beskriv hvordan initiativet skal videreføres når det ikke længere modtager støtte fra Udviklings- og Aktivitetspuljen):

Projektets formål er af afgørende betydning for vores lærings syn. Arbejdet med *aktiverende læring* vil fortsætte på Studieskolen i 2024.

Vi forventer at afholde en opfølgende dag for alle deltagende undervisere i begyndelsen af 2024. Her vil der være mulighed for opsamling af afprøvede aktiviteter og erfaringsudveksling omkring undervisernes arbejde med aktiverende læring.

Vi vil igangsætte en ny runde kollegiale læringsamtaler med det formål at forankre både aktiverende læring og arbejdet med de kollegiale læringsamtaler i vores daglige arbejde.

Forankring tager tid og stimulering, og vi håber at kunne opnå støtte til den fortsatte forankring af dette arbejde i 2024.

Sprogkonsulenterne på Studieskolen tager arbejdet med aktiverende læring op i de enkelte faggruppers daglige arbejde og samler de afprøvede aktiviteter i faggrupperne, så de kan få glæde af og inspiration til flere og nye aktiviteter.

De enkelte faggruppers aktiviteter bliver til en samlet booklet, som underviserne vil have adgang til både i print og i elektronisk form.

Der vil foreligge en klar beskrivelse af, hvordan vores arbejde har givet den bedste effekt.

Denne beskrivelse vil vi stille til rådighed for interesserede kollegaer og andre aftenskoler, og vi vil meget gerne præsentere vores arbejde ved en informationsaften, hvor vi inviterer alle interesserede kollegaer og skoler til at blive inspireret af vores erfaringer.

Vi stiller os naturligvis til rådighed til at hjælpe andre aftenskoler i gang eller facilitere lignende forløb hos dem.

Vi laver også en hjemmeside, som alle kan tilgå med procesværktøjerne.

Budget:

Indtægter (mindst 10 % medfinansiering)		Udgifter	
Ansøgt beløb	431033,8	Omkostninger Seminar	132850,0
Medfinansiering	47892,6	Løn aftenskolelærere	226942,4
		Løn instruktører	45650,0

		Evaluering	23484,0
		Sammenskrivning og rapport	11000,0
		Projektledelse	28000,0
		Materialebank	11000,0
Indtægter i alt	478926,4	Udgifter i alt	478926,4

Budget

Opdelt i faser

Del 1: Introduktion af metoden	timer	sats	pris
Udarbejdelse metode	50	275	13750,0
Tilrettelæggelse af seminar	30	275	8250,0
Omkostninger seminar på Konventum	70 delt.	fastpris	132850,0
Lærertiløn Seminar (67 x 11)	737	211,7	156022,9
Løn instruktører seminar (inkl. forberedelse) (3x22)	66	275	18150,0
Samlet fase 1			329022,9

Del 2 og 3: Afprøvning og kollegiale læringsamtaler			
Arbejds løn lærere (5x67)	335	211,7	70919,5
Løn facilitering og supervision af arbejdet	50	275	13750,0
Samlet fase 2			84669,5

Del 4 evaluering og formidling			
Fokusgrupper facilitator	30	275	8250,0
Løn lærere fokusgrupper (2x10)	20	211,7	4234,0
Evaluering: spørgeskema	40	275	11000,0
Sammenskrivning og rapport	40	275	11000,0
Samling af materiale til materialebank	40	275	11000,0
Samlet del 4			45484,0

Administration og projektledelse	50	275	13750,0
Regnskab og revision			6000,0

Samlet **478926,4**

Opdelt i budgetområder i ansøgningen

Omkostninger Seminar	132850,0
Løn aftenskoletærere	226942,4
Løn instruktører	45650,0
Evaluering	23484,0
Sammenskrivning og rapport	11000,0
Projektledelse	28000,0
Materialebank	11000,0
Samlet	478926,4
Egenfinansiering (10%)	47892,6
Ansøgt tilskud	431033,8

Udviklings- og Aktivitetspuljen for aftenskoler Ansøgningskema

Projekttitel	Udvikling af Rytmask Centers aftenskoletilbud for unge.
Forenings navn	Rytmask Center
Foreningsnummer	
Projektansvarlig	Egil Bjørnsen, Leder
Adresse	Vesterbrogade 107 E, 1620 København V
Telefonnummer	30425640
E-mail	eb@rytmiskcenter.dk
CVR-nummer	88070917
NEMkonto	2232 6882531161
Beløb der søges om	122.853
Projektets startdato	06.11.2023
Projektets slutdato	24.12.2023
1. Initiativets formål (hvorfor laves projektet):	
<p>Projektet har til formål at udvikle Rytmask Centers tilbud til unge. Rytmask Center tilbyder en række aktiviteter til unge gennem visitkortmodellen. Yderligere er unge voksne (op til 30) en central målgruppe for Rytmask Centers aftenskoletilbud. Der er et stort vækstpotentiale i denne målgruppe som vi p.t. når i mindre grad. Tilslutningen til aktiviteter for unge har været i nedgang i flere år – og især nedlukningen under pandemien har sat negative spor ift. tilmeldingerne.</p> <p>Aftenskolerne bliver nødt til at genoverveje hvordan de skaber engagement blandt unge og ungefællesskaber. Dette projekt søger at give Rytmask Center et bedre indblik i forskellige perspektiver om unges engagement i og omkring musikfællesskaber og herigennem give Rytmask Center redskaber til at spille en vigtig rolle i dannelsen af disse fællesskaber. I korthed ønsker Rytmask Center at være mere attraktiv for unge kursister.</p>	
2. Initiativets indhold (hvilke konkrete aktiviteter skal gennemføres og overordnet tidsplan):	
<p>Projektet består af to dele. Et kompetenceudviklende seminar for undervisere og et brandingprojekt, der søger at synliggøre Rytmask Center yderligere hos de relevante målgrupper for at få flere deltagere i aftenskolen.</p> <p>Aktivitetsudvikling og Kompetenceudvikling</p> <p>Rytmask Center underviserstab er mangfoldige i den forstand at der er spredning på alder og anciennitet. Nogle har erfaring med at undervise i dedikerede musikfællesskaber, mens andre har en mere traditionel tilgang. Vi tror, at der er et kompetenceudviklingspotentiale blandt aftenskolens undervisere, når det kommer til fællesskaber og</p>	

fritidsinteresser blandt unge. Både undervisere og administration hos Rytmask Center behøver mere viden om, hvad der karakteriserer fællesskaber blandt yngre målgrupper i dag. Kort sagt; hvad foregår der hos unge? Hvad sker der i deres liv? Hvad er deres perspektiver? Til dette har vi d. 17. november inviteret Ungdomsbureauet, der blandt andet organiserer Ungdommens Folkemøde, til at facilitere et seminar for alle Rytmask Centers undervisere. Seminaret vil inkludere et inspirationsoplæg fra Ungdomsbureauet efterfulgt af en paneldebat (paneldeltagere TBC) og samtale med underviserne.

Dernæst holder bestyrelsen et seminar d. 27. november med fokus på samme problematik. Her inviteres det en facilitator der vil give et inspirationsoplæg samt bidrage til en kompetence-kortlægning i bestyrelsen (også med fokus på unge-segmentet).

Synliggørelse af Rytmask Center (branding-projekt)

I 2022 gennemførte Rytmask Center en egenfinansieret kortlægning af eksisterende og tidligere brugere, markedsundersøgelse for markedsudvikling og diversificering samt omverdens analyse. Kortlægningen blev eksekvereret af Barc Scandinavia sammen med SocialRespons, og konkluderede blandt andet, som et centralt indsatsområde, en skærpelse af Rytmask Centers kommunikationsindsats for at afspejle kompleksiteten i kunde-/målgrupperne og for at øge kendskabsgraden blandt ikke-brugere, specielt blandt målgruppen unge. Rytmask Center adskiller sig fra de kommunale og private musikskoler ved, at det er en aftenskole, hvor fællesskaberne og sammenspillet skal stå i centrum. Det gør de i dag, selv om dette skal skærpes yderligere gennem udvikling af tilbuddet for både unge og voksne. Men der er også en udfordring i, hvordan en kompleks aftenskole som Rytmask Center kommunikerer sine tilbud og sit brand. For det første evner Rytmask Center ikke p.t. at kommunikere kompleksiteten i sit tilbud og de mangfoldige målgrupper der skal nås. Dernæst er kommunikationen ikke tydelig nok, når det kommer til at understrege, hvad der gør Rytmask Center særlig - hvad der gør os unikke ift. andre tilbud.

Vi har derfor igangsat et kommunikationsprojekt, der har til formål at skærpe den visuelle profil og segmentere Rytmask Centers kommunikation. Projektet består af to dele;

- Opbygningen af en segmenteret indholdsstrategi samt fastlæggelsen af en brandingstrategi.
- Udarbejdelsen af et revideret overordnet design for Rytmask Center, med op til otte underprofiler. Dette skal resultere i et nyt visuelt udtryk med tilhørende design-manual og skabeloner til brug for Sociale Medier og offline kommunikation.

3. Projektets succeskriterier (beskriv 1-5 succeskriterier for projektet):

- Klart definerede ideer og input til hvordan Rytmask Center kan skabe bedre og mere relevante musikfællesskaber.
- Kompetenceudvikling blandt undervisere og ledelse om hvordan Rytmask Center skaber undervisningstilbud, der opleves som relevante for unge.
- Et revideret design for Rytmask Center, der signaliserer tydeligt hvad der gør Rytmask Center særligt.
- Konkret og operationel designmanual og SOME-skabeloner, der tydeliggør Rytmask Centers budskab, og som reflekterer mangfoldigheden i Rytmask Centers tilbud, og som kommunikerer tydelig med indtil otte klart definerede segmenter.

4. Forankring (beskriv hvordan initiativet skal videreføres når det ikke længere modtager støtte fra Udviklings- og Aktivitetspuljen):

Projektet indgår som en naturlig del af Rytmask Centers strategi. Rytmask Center fik i 2022 gennemført en større brugerkortlægning, markedsanalyse og omverdens analyse, som vi bygger vores femårige strategi (frem til 2028) videre på. I 2028 skal Rytmask Center som aftenskole have en betydelig større brugergruppe end i dag, og vi skal i langt større grad spejle mangfoldigheden i København. Ovenikøbet skal vi have langt flere unge kursister. Delprojektet "Udvikling af Rytmask Centers aftenskoletilbud for unge" er en integreret del af dette ved at det vil lede til nye aktiviteter der er målrettet unge og en revideret kommunikationsstrategi som følger:

Aktivitetsudvikling og Kompetenceudvikling			
De anbefalinger og input som produceres i den første del af projektet vil lede til tilbud som skal indgå i Rytmask Centers normale kursuskatalog og finansieres gennem de normale tilskud.			
Synliggørelse			
Den nye segmenterede visuelle profil skal have langtidseffekt, og understøtte Rytmask Centers kommunikationsstrategi og overordnede strategi over de næste fem år.			
Budget:			
Indtægter (mindst 10 % medfinansiering)		Udgifter	
Ansøgt beløb		Aktivitetsudvikling og kompetenceudvikling	
DOFs initiativpulje	25.000	Honorar Ungdomsbureauet	28.750
		Honorar paneldeltagere	10.000
		Underviserløn (inklusive feriepenge) for deltagelse med 50 deltagere = (211,02 x 2) x 50	21.103
		Beværtning (kr. 50 pr. person) for 60 personer (inklusive administration)	3.000
		Oplægsholder og facilitator til bestyrelsesseminar	10.000
		Synliggørelse (branding)	
		Opbygningen af en segmenteret branding- og indholdsstrategi samt fastlæggelsen af en branding strategi. Konsulentbistand. 30 timer	15.000
		Revideret design med designmanual og SOME-skabeloner	50.000
		Fotos af lokaler, undervisere og kursister til hjemmeside og SOME	10.000
Indtægter i alt	25.000	Udgifter i alt	147.853

Udviklings- og Aktivitetspuljen for aftenskoler – Ansøgningsskema

Øjne på stilke

Projekttitel	Øjne på stilke – synsvandring i det grønne
Foreningens navn	Aftenskolen Pas På Hovedet
Foreningsnummer	61506
Projektansvarlig	Nicolai Aaen
Adresse	Vermlandsgade 51, 4. th.
Telefonnummer	91 52 18 00
E-mail	info@paspaahovedet.dk
CVR-nummer	36992395
NEMkonto	
Beløb der søges om	220.000 kr.
Projektets startdato	1.11. 2023.
Projektets slutdato	31.12.2023

1. Initiativets formål (hvorfor laves projektet):

"Øjne på stilke" udvikler ny aktivitetsform for ramte af hjernerystelse. Projektet involverer nye samarbejds-konstellationer med fx neurooptometriste og sankere og vil via denne aktivitet sigte mod også at inddrage flere deltagere nye deltagertyper såsom pårørende/familier.

De konkrete aktiviteter sigter mod at øge undervisere, frivillige og skoleleders kompetencer til at iværksætte aktiviteterne og formidle dem samt budskabet om, at Pas På Hovedets folkeoplysning for ramte af hjernerystelse kan være hyggelige, interessante såvel som pædagogisk og sundhedsfagligt velunderbygget.

De langsigtede mål

Sidste gang aftenskolen Pas På Hovedet søgte udviklingspuljen var det til etablering af onlineundervisning, som nu er forankret som en fast del af aktiviteterne.

Øjne på stilke er ligeledes en del af et langsigtet udviklingsforløb, som vil opbygge kapacitet til at gennemføre en række sanketure, som også inkluderer synstræning i de kommende 4 år. Målet med denne udvikling er:

- Bedre muligheder for bedring af samsyn efter en hjernerystelse.
- Reduktion af uhensigtsmæssig belastning og symptomforværring under synstræning.
- Styrke erfaringsudveksling, støtte og opmuntring mellem ligestillede.

Forbedring af samsyn efter en hjernerystelse

Samsynstræning ved en neurooptometrist indgår under de nationale kliniske retningslinjer med en "god praksis" anbefaling for ramte af hjernerystelse (se link her: <https://shorturl.at/nov37>). Det skal understreges at synstræning i dette projekt ikke forstås på samme måde som (eller kan erstatte)

individuel optometrisk behandling/samsynstræning i en klinik, selvom vi er orienteret med evidensen for denne behandling. Der er i stigende grad god praksis for synstræning også kan tage form af undervisning på Slagelse kommunikationscenter (<https://shorturl.at/ceAB5>). Endnu foregår dette ikke København.

Reduktion af belastning ved normale aktiviteter gennem natur

Selvom synstræning kan hjælpe, kan det også være krævende for ramte af hjernerystelse da synsansen aktiverer store dele af hjernen. Gennem tidligere arbejde med naturaktiviteter, er det erfaringen i Aftenskolen Pas På Hovedet, at naturen generelt er mindre belastende end i andre miljøer. Vi håber derfor med dette projekt, at kunne få flere ud i naturen og at kunne introducere en blid introduktion til synstræning, som flere ramte af hjernerystelse bedre kan overkomme, og som eventuel kan være blid overgang til egentlig behandling – og meget billigere.

Erfaringsudveksling mellem patienter er sundhedsfremmende

I gennem vores øvrige undervisning i Pas På Hovedet har vi erfaret, hvor vigtig erfaringsdeling og støtte mellem deltagerne er. Vi mener, at den sociale komponent i folkeoplysning er en vigtig ressource også ift. at komme sig efter en hjernerystelse, og her kan folkeoplysningen noget andet og mere end fx individuel behandling i en klinik. Opmuntring, støtte og inspiration gennem spejling, interaktion og kommunikation mellem deltagere kan opbygge varige fællesskaber, som rækker ud over de konkrete aktiviteter beskrevet i dette projekt.

Projektet vil desuden afsøge følgende perspektiver

- Paralleller mellem bæredygtighed i naturaktivitet og hjerneaktivitet.
- Arbejde med sansning i forbindelse med en konkret færdighed, nemlig sankning.

Fra nælder til neuroner med bæredygtighed som fællesnævner

Hjernen bruger meget energi på at se, og ramte med senfølger efter hjernerystelse (herefter "ramte") har derfor ofte svært ved at se på det blå, flimrende lys fra skærme. Problemer med skærmarbejde er en medvirkende faktor til, at mange ramte må opgive det job, som de havde før hjernerystelsen. Både naturen og vores hjerner er under hårdt pres i informationssamfundet, hvor der er kamp om opmærksomheden og de "højere", men krævende, kognitive funktioner. Bæredygtigheden i sankning og ved senfølger efter hjernerystelser er derfor en vigtig fællesnævner. Sankning indeholder en værdi om at bruge det som naturen nu engang byder på ud fra en bæredygtig tilgang, så der også er noget at plukke af næste gang.

Sankning som noget ikke-sygeligt

Vores erfaring er, at de fleste ramte af hjernerystelse er dødtrette af at være syge. De længes efter et normalt arbejds- og fritidsliv. Sankning er både noget, som raske mennesker gør og det særligt hensyntagende i aktiviteten er mindre synlig. Derfor er der en mulighed for ikke kun at adressere ens hjernerystelsessymptomer og begrænsede funktioner men også for at udøve og mestre en normal aktivitet, som man kan udføre sammen med rask familie og venskabskreds.

2. Initiativets indhold (hvilke konkrete aktiviteter skal gennemføres og overordnet tidsplan):

Afgrænsning

I selve projektperioden, som vi søger om i dette projekt fokuseres på:

- A) Aktivitetsudvikling (– 10.11.2023)

- B) Inddragelse (10.11. – 20.11.2023)
- C) Uddannelse (20.11. – 30.11.2023)
- D) Formidling (1.12. – 10.12.2023)

Implementeringen af vandringerne vil foregå i løbet af forår og efterår fra 2024 og fremad, og er derfor en del af forankringen og videreførelsen af projektet.

Tidsplanen angiver, hvornår der er mest fokus på leverancerne i de enkelte dele af projektet. Da tidsrammen er relativt kort, vil flere af hovedaktiviteterne forløbe mere eller mindre intensivt i hele perioden frem til den 31.12.2023.

A) Aktivitetsudvikling

Projektleder konceptualiserer og konkretiserer sammenhænge mellem bæredygtighed, sundhedsfremme, fællesskab, hensyntagen og sankning forud for inddragelsen samt en mere detaljeret beskrivelse af aktiviteter og tidsplan som de medvirkende i projektet forpligter og forholder sig til. Litteratur afsøges og uddannelsesforløb med foredragsholdere afstemmes indledende.

B) Inddragelse – Af superbrugere, medværter og undervisere

Til planlægning og udvikling af projektet inddrager projektleder 5 superbrugere, 5 undervisere og 2 medværter og 2 medarbejdere fra Hjernerystelsesforeningen i projektet forventningsafstemning, løbende opfølgning og evaluering er en afgørende forudsætning for forankring og videreførelse.

Superbrugere

De 5 superbrugere inddrages blandt trofaste deltagere i Pas På Hovedets hold. Deltagernes opgave er udelukkende at komme med input til projektets aktiviteter ud fra, om det er noget, som andre ramte af hjernerystelse vil have mulighed for, lyst til og godt af. Inddragelsen og projektudviklingen faciliteres af projektleder.

Undervisere

Undervisere blandt andet fra Iris, et netværk for neurooptometriste, inddrages til at være de sundhedsfaglige formidlere under samsynsvandringerne og til at underbygge det sundhedsfaglige element. I fællesskab med neurooptometristerne udarbejdes en jobbeskrivelse.

5 værter

5 medværter, som vil indgå i projektet inddrages også i denne fase. Værternes opgaver at varetage den sociale del, sikre at de nødvendige hensyn til deltagerne og at deltagerne drager omsorg for sig selv under aktiviteterne.

C) Uddannelse

Workshops

4 miniworkshops afholdes for interessenterne i projektet med oplæg fra:

- Sankeinstruktør, Klara Rask, fra Vilde Råvarer
- Formand for Iris-netværket neurooptometrist, Mogens Henriksen
- Neuropsykolog Alexander Sørensen fra Dansk Center for Hjernerystelse
- Desuden vil Professor Helge Skirbekk fra Norge undervise online i hvordan peer-to-peer fællesskaber kan medvirke til sundhedsfremme i forbindelse med Synsvandringerne

Guides

Som en del af uddannelsen udarbejdes i alt 3 guides til deltagerne, underviserne og sociale medværter. Hver guide fylder maksimalt to sider A4 med et opkog af den allervigtigste viden fra uddannelsen og af praktisk information i forbindelse med gennemførelsen.

- Første guide indeholder deltager information med anvisninger til selvomsorg og optimalt udbytte af synsvandringerne før under og efter vandringerne.
- Anden guide indeholder huskelister og de vigtigste praktiske instruktioner til neurooptometristerne.
- Tredje guide indeholder huskelister og de vigtigste praktiske instruktioner til de sociale medværter.

Optagelser af videoer/lyd

- For at optimere udbyttet af uddannelsen optages undervisningen på video.

D) Formidling

I denne del af projektet opbygges kapacitet til løbende formidling ved videreførelsen af projektet, som sikrer tilslutning til aktiviteterne på længere sigt.

Videospots

Ekstern fotograf Optager og klipper 4 korte videoer om A) hvad synsvandringerne gå ud på, B) En deltagers perspektiv på samsyn C) En ekspert som fortæller, hvor det kan være vigtigt at træne samsyn efter en hjernerystelse og D) En video om sankning.

Web

Projektindholdet inddrages på hjemmesiden, hvor der er oprettet en sektion til naturaktiviteter, som afventer at blive aktiveret.

- Tekst til ny underside om samsynsvandring
- Fotos og video
- Opsætning af aktiviteter og interaktiv features så som evaluering og kommentarer
- Design og logo til underside

Merchandise

Til projektet designes og trykkes følgende for at styrke synlighed og komfort under aktiviteterne.

- Projektlogo
- Kasketter og t-shirts
- Filterbriller
- Guide flag og paraply

So-me

- Udarbejdelse af design og grafik
- Udarbejdelse af tekst
- Tidsplan for opslag og strategi for deling

Folder/flyer

- Udarbejdelse af design.
- Udarbejdelse af tekst.
- Tryk.

3. Projektets succeskriterier (beskriv 1-5 succeskriterier for projektet):

Projektudvikling

- Projektudviklingen lykkes med at sammenkæde og konkretisere elementerne ambitiøst, realistisk og interessant så inddragelsen af superbrugere, undervisere, medværter og eksterne/interne konsulenter muliggøres.

Inddragelse

- Inddragelsesprocessen skaber fælles forståelse, engagement og vedholdenhed blandt deltagerne i planlægningen.

Uddannelse

- Uddannelsen sikrer kapacitet, kompetence og motivation til at gennemføre aktiviteterne og materialerne kan genbruges som grundlag for fremtidig uddannelse.

Rekrutteringsmaterialer

- Rekrutteringsmaterialerne tager afsæt formidler læringen og er færdige ved udgangen af 2023.

Implementering/forankring/videreførelse

- Ved evaluering udtrykker deltagerne at de føler sig motiverede, forberedte, sammentømrede og klar til at implementere "Øjne på stilke" (angives på skala fra 1 -5, hvor 5 er det mest positive).
- Inddragelse af minimum 400 ramte samt venner og familie af fra 2024-2028.
- Yderligere 10.000 brugere vil blive inddraget i Facebookgrupper, sociale medier, presse og via hjemmeside.

4. Forankring (beskriv hvordan initiativet skal videreføres når det ikke længere modtager støtte fra Udviklings- og Aktivitetspuljen):

- Forankring af vandringer i Aftenskolen i den almindelige undervisning.
- Deltagermateriale på hjemmesiden for alle interesserede til fri afbenyttelse.
- Inddragelse af superbrugere vil fortsætte ift. anden aktivitetsudvikling
- Peer-to-peer metoder kan også implementeres i Aftenskolens andre hold
- Deltagerne får mulighed for selv at fortsætte med at mødes.

Videre perspektiv

- Ramte får inspiration til variation i deres daglige aktiviteter.
- Ramte får mulighed for at udveksle erfaringer efterfølgende.
- Ramte får mulighed for at møde neurooptometriste på en uformel måde, før et eventuelt behandlingsforløb.

Budget:			
Det frivillige arbejde i projektet vil udgøre ca. 100 timer i 2023.			
Indtægter (mindst 10 % medfinansiering)		Udgifter	
Ansøgt beløb	285.000		
		Projektleder (A)+(B)	60.000 dkk
Lokalfor.pulje (DOF)	25.000 kr.	Indkøb af litteratur (C)	10.000 dkk
Udviklingspuljen (DFS)	10.000 kr.	Udgifter til oplæg (C)	50.000 dkk
Administration	10.000 kr.	Videoptagelser +red. (C)	30.000 dkk
		4 videospots (D)	40.000 dkk
		Webopsætning (D)	20.000 dkk
		Merchandise + logo (D)	20.000 dkk
		Projektlogo (D)	30.000 dkk
		So-me grafik og tekst (D)	30.000 dkk
		Folder og guides	20.000 dkk
		Administration/regnskab (A+E)	20.000 dkk
Indtægter i alt	45.000	Udgifter i alt	330.000 dkk